

DE PLATE

V.U. Jean Pierre Falise, Hendrik Serruyslaan 78/19 - 8400 Oostende

Foto: Aankondiging voor de officiële opening van het nieuwe kursaal op 20 juni 1953.
Foto door Eclair-Photo, Robert de Somville (West-Brussel).

FAMILIE- HANDELS & VERENIGINGS-

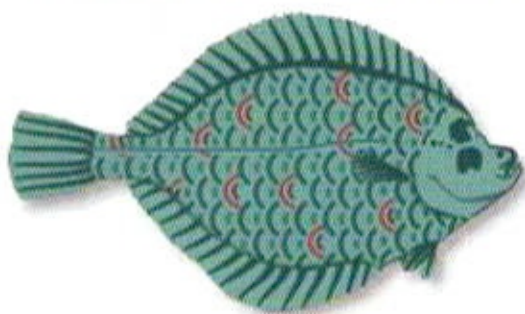
DRUKWERK

Erkend BTW-drukker

Drukkerij : Brugsesteenweg 103 • 8420 Wenduine
Op afspraak : Populierenlaan 76 • 8450 Bredene
Tel. 050 42 58 48 • info@drukdeleu.be • www.drukdeleu.be

 drukdeleu
GRAFISCH BEDRIJF

DE PLATE

OOSTENDE

TIJDSCHRIFT VAN DE KONINKLIJKE HEEM-
EN GESCHIEDKUNDIGE KRING (V.Z.W.)

PRIJS CULTUURRAAD OOSTENDE 1996

Educatieve en permanente vormingsorganisatie.

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 16 juni 2004.

Aangesloten bij de Oostendse Cultuurraad en Heemkunde West-Vlaanderen.

JAARGANG 46

NUMMER 12

MAAND december 2017

Lidmaatschap/jaarabonnement 2017: € 25

Kostprijs per los nummer: € 4

Rekening : BE81 3800 0966 6224

Auteurs zijn verantwoordelijk voor de door hen geschreven stukken en weerspiegelen niet noodzakelijk de opinie van de kring. De binnengebrachte teksten zijn niet eerder gepubliceerd en dienen altijd voorzien van een duidelijke bronvermelding. Heem- en historische feiten en bevindingen zijn in elke verhandeling het onvervreemdbare uitgangspunt. Het bestuur van De Plate behoudt zich het recht om teksten te weigeren die in strijd zijn met de goede zeden en de normen die de grenzen aangeven voor sociaal aanvaardbaar gedrag. De weigering maakt geen voorwerp uit van een beoordeling van wat juist of onjuist is. De aandacht wordt hierbij gevestigd dat het tijdschrift niet het instrument kan zijn in een opinie-strijd tussen auteur en lezer. Tekstovername is toegestaan na akkoord van de auteur en met verplichte bronvermelding.

IN DIT NUMMER

Blz. 260: Plate-veiling 2018.

Blz. 261: **S. PENNYNCK**: De boeken van Gaston Duribreux: een publicatiegeschiedenis.

Blz. 272: **L. VANACKER & R. JANSOONE**: "We were the champions!" de "goldens sixties" van het popgebeuren in en om Oostende (5)

Blz. 283: **L. DEWULF**: Stefan Zweig over James Ensor: musicus of schilder?

Blz. 283: **R. TIMMERMANS**: Waar woonde de burgemeester?

Bestuur

- Voorzitter: Jean Pierre Falise
Hendrik Serruyslaan 78 bus 19 – 8400 Oostende
059 70 88 15 of 0475 34 49 09
E-mail: jp.falise@outlook.com
- Ondervoorzitter: Ferdinand Gevaert
Duinenstraat 40 – 8450 Bredene
- Secretaris: Nadia Stubbe
Blauwvoetstraat 7 – 8400 Oostende
059 80 02 89
E-mail: plate.oostende@telenet.be
- Penningmeester: Fernand Mus
Salvialaan 5 – 8400 Oostende
0473 86 21 07
E-mail: ferre.mus@skynet.be
- Bestuursleden: Adriën Barbé
Nieuwpoortsesteenweg 82 bus 0302 – 8400 Oostende
- Steve Barbé
Toekomststraat 37 – 8450 Bredene
- Valère Prinzie
Euphrosina Beernaertstraat 48 bus 3– 8400 Oostende
- Emile Smissaert
Hendrik Serruyslaan 4 bus 9 – 8400 Oostende
- Johan Van Roose
Kabeljauwstraat 5 – 8460 Oudenburg
- Koenraad Verwaerde
André Chocqueelstraat 1 – 8400 Oostende
- Erebestuurslid: Gilbert Vermeersch
Blauwkasteelstraat 98 bus 2 – 8400 Oostende

Auteurs in het tijdschrift van december 2017:

Stefaan PENNYNCK: E. Hammanstraat 27, 8400 Oostende.
 Laurentius VANACKER: Duinenstraat 151, 8450 Bredene.
 Roger JANSOONE: Eikenlaan 12, 8480 Ichtegem.
 Lionel DEWULF: Rivierstraat 30, 8400 Oostende.
 Roger TIMMERMANS: Sint-Sebastiaanstraat 24, 8400 Oostende.

Website: www.deplate.be

E-mail: plate.oostende@telenet.be Telefoon: 059516721

DECEMBER – ACTIVITEIT

donderdag 14 december om 20.00 uur in het Trefcentrum van het Marionettentheater
Kallemoeie Sint Franciscusstraat 37 (achterkant gebouwen O.L.V College)

voorstelling 'DE MOLFIET VAN DE DERDE BASSIN'
door Marionettentheater Kallemoeie

Het Marionettentheater Kallemoeie uit Oostende is het oudste marionettentheater van West Vlaanderen (stichtingsdatum 1928) met een uniek patrimonium van meer dan 150 hout gesculpteerde marionetten, passende decors en rekwisieten.

Met **Jan en Walter Hostyn** en hun ploeg maken we kort kennis met marionettentheater Kallemoeie en de vele poppen, daarna begint de één uur durende voorstelling '**De Molfiet van de Derde Bassin**'.

Het verhaal speelt zich af in Oostende tijdens de jaren 50. Er heerst een ongekennde bouwwoede met de aanleg van een autostrade tot aan het kursaal, de bouw van een feestpaleis, een nieuw casino-kursaal, postgebouw en stadhuis. Het stadhuis komt op de plaats van het derde visserijdok, tijdens de funderingswerken voor dit stadhuis wordt de stad echter opgeschrikt door een hels lawaai. Mance, de bazin van het Meivisje, beweert dat Molfiet wordt gekweld De Molfiet is een spook of duivel die ongeluk brengt. Een verhaal doorweven met typische uitdrukkingen en gezegden in het Oostends dialect.

Kallemoeie brengt een gezellige avond om niet te missen.

OPGELET ! er zijn maar 50 zitplaatsen in het theater.

De voorstelling begint stipt om 20.00 uur en sluiten de deuren. Kom op tijd.

De toegang voor de leden is zoals altijd gratis, niet leden betalen 5 euro.

Deze avond gaat door op de tweede donderdag van de maand en niet op de laatste wegens einde jaar.

Na de voorstelling zal ons visserscafé twee straten en een plein verder in het Stadsmuseum geopend zijn.

PLATE – VEILING 2018

Schikkingen betreffende de veiling

1. De aanbieder moet een getypte, of minstens zeer goed leesbaar geschreven lijst samenstellen.

Bij boeken: titel, auteur, uitgever en datum vermelden;

Bij andere stukken of het een origineel of herdruk is.

Wij aanvaarden **geen** fotokopieën meer.

De lijst moet samen met de te veilen stukken binnengebracht worden in het Stadsmuseum, Langestraat 69, Oostende op **zaterdagen 6 en 13 januari**, van **10.00 uur tot 12.30 uur** en van **14.00 uur tot 17.00 uur**. De stukken zullen bij het aanvaarden gecontroleerd worden. Er worden geen stukken meer aanvaard de avond van de veiling.

2. De geschatte waarde per stuk moet minstens 5 Euro bedragen.
3. Er worden **maximum 20 stukken per persoon** aanvaard.
4. Op zondag **21 januari**, tussen **10.00 uur en 12.00 uur**, zullen de aangeboden stukken te bezichtigen zijn in het Stadsmuseum. De lijst met de te veilen stukken zal reeds beschikbaar zijn. Wie op de kijkdag niet kan komen kan de veilinglijst terugvinden op de website (www.deplate.be).
5. Op de avond van de veiling, donderdag **25 januari 2016**, zal de lijst ook te koop aangeboden worden.
6. Het bestuur behoudt zich het recht voor de veiling te annuleren indien het aanbod te schraal is.
7. Verder blijven de vroegere schikkingen van toepassing:

Een % komt te goede van De Plate. Dit procent werd vastgesteld op 20 % dat afgehouden wordt van de verkoopsom;

De stukken (boeken, foto's, affiches, plannen, enz. maar geen breekbare voorwerpen) moeten betrekking hebben op Oostende of de Kuststreek

De boeken van Gaston Duribreux : een publicatiegeschiedenis

door Stefaan Pennynck

Gaston Duribreux, de "romancier van de zee", (1903 -1986) was hotelier/schrijver in Mariakerke en is bij de leden van De Plate geen onbekende. Algemeen is de bekendheid van G. Duribreux gering, hoewel we de laatste tijd een hernieuwde belangstelling voor de auteur en zijn werk mogen ervaren: er is de plaatsing van het borstbeeld in de leeszaal van de bibliotheek, binnenkort is er een wandeling in het Visserskwartier voorzien op basis van het boek "*De Roeschaard. Een visschersroman*" en er staan nog enkele projecten op stapel... In dit artikel wil ik ingaan op de publicatiegeschiedenis van de boeken van G. Duribreux: een chronologisch overzicht bieden met vooral oog voor het materiële aspect.

De vorm van boeken

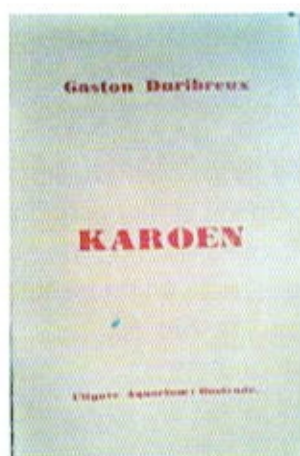
De vorm waarin boeken worden uitgegeven hebben een eigen verhaal. Het materiaal, het lettertype, de grootte, al of niet geïllustreerd en door wie, de uitgever en de prijs... De materiële vormgeving van boeken volgt de positie van auteur en boek op het moment van uitgifte. Het getuigt van de mode- of kunsttend van de tijd en van de technische mogelijkheden. We gaan hier enkel in op het materiële aspect van de boeken van Gaston Duribreux, niet of heel beperkt op de (inhoudelijke) ontstaansgeschiedenis.

Publicatiegeschiedenis boeken Gaston Duribreux

Gaston Duribreux' positie als "outsider" en onafhankelijk auteur binnen de Nederlandstalige literatuur, als schrijver die zich niet wilde binden aan één of andere groepering, richting of stroming, blijkt ook uit het gegeven dat hij de 19 over een periode van 37 jaar uitgegeven boeken bij 9 verschillende uitgevers laat verschijnen. G. Duribreux stond ook niet volledig buiten alles en iedereen en sluit naderhand aan bij de katholieke uitgeverswereld, die in die periode in Vlaanderen ook wel het meeste uitgaf en trendsetter was. Na WOII publiceert hij regelmatig in het literaire tijdschrift *Dietsche Warande* en *Belfort*, waarvan enkele literaire weekends aan zee in Het Parkhotel plaats vonden (1955-1956) en verschijnt een kwart van zijn boeken bij het Davidsfonds. Over de stap naar het Davidsfonds schreef G. Duribreux een artikel voor *De Belleman*: "De weg naar het Davidsfonds" (1). Het Davidsfonds was de socio-culturele ledengroepering van de christelijke arbeidersbeweging. In het lidmaatschap was een boekenabonnement opgenomen. Publiceren bij het Davidsfonds betekende voor een auteur dan ook gelezen kunnen worden door tienduizenden lezers!

Gaston Duribreux debuteerde in 1934 met *Karoen in 't aanschijn van de zee. Levensroman*. Het boek (155p.) (2) werd gedrukt in Oostende bij drukkerij Aquarium, Kaaistraat 1 en in eigen beheer uitgegeven. Het was verkrijgbaar in de Oostendse boekhandels en bij de auteur zelf. In Het Visserijblad werd de postrekening van de auteur vermeld.

Men kon het boek bij de auteur bestellen via betaling van 12 frank! De Franse titelpagina vermeldt het pseudoniem Jan Van Wieren (3) terwijl op het voorplat van de kaft de naam van de auteur gedrukt is. Ook in Het Visserijblad en De Zeewacht is de echte naam vermeld. Gaston Duribreux wilde eerst publiceren onder pseudoniem. Waarschijnlijk om praktische redenen (o.a. te bestellen bij de auteur zelf) is er uiteindelijk voor gekozen om toch de echte naam vrij te geven en deze op het voorplat te drukken, terwijl waarschijnlijk het boekblok zelf al gedrukt was. Als we de uitgave bekijken, vallen het papier van mindere kwaliteit en de slordige drukwaliteit op. Het boek is vandaag nog heel moeilijk te vinden. Een gescand exemplaar is online beschikbaar op de website van het Vlaams Instituut voor de Zee (4).

In 1937 verscheen het verhaal voor kinderen *Flouc dans le monde des crabes* in de reeks Presto-Films. Presto-Films was een weekblad ('hebdomadaire' 0,50 fr.) voor kinderen, uitgegeven door de drukkerij Bonne Presse te Averbode. Het nummer 142 van 6-6-1937 bevat het verhaal van

Gaston Duribreux met zwart-wit en kleurillustraties van Jan Waterschoot, ook bekend onder pseudoniem Jif, een vaste illustrator van de uitgeverij en medegrondlegger van het stripverhaal in België. Het betreft een geniete uitgave op 8°-formaat, 32 pagina's, waarvan de bladzijden 1 tot en met 25 het verhaal van Duribreux omvatten. De titelpagina vermeldt enkel *Flouc dans le monde des crabes* en beeldt een tekening uit dit verhaal af. Deze uitgave is zeldzaam. Een herdruk (facsimile) zou o.i. zeer welkom zijn! (5).

Bruun (198 p.) werd in 1939 gedrukt op de persen van V. Van Dieren & Co, Venusstraat, 27 Antwerpen en uitgegeven door de uitgevers

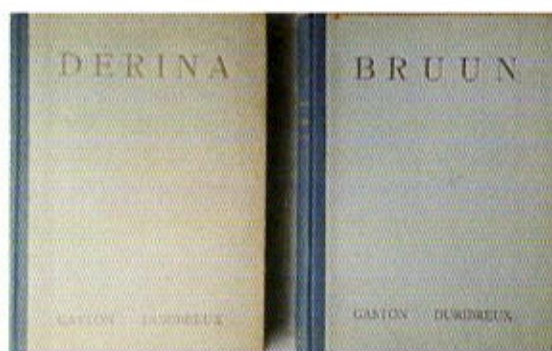
Wereldbibliotheek, Amsterdam en Onze Tijd, Brussel in een fraaie vollinnen bruine band met vergulde bandstempel en geïllustreerde stofomslag (ill. in drie kleuren M. van Coppenolle). Deze tekening werd ook afgedrukt op het voorblad van de ingenaaide uitgave. Het boek kostte ing. 30 fr., geb. 40 fr. Dat deze uitgevers het boek in een dergelijke uitgave op de markt brachten, getuigt hoezeer men in het boek geloofde. Voor het boek ontving G. Duribreux in 1942 de "Premie van de beste eersteling van de provincie Antwerpen". Men ging ervan uit dat het zijn debuut was. Strikt genomen kan men dit ook zo beschouwen: het was zijn debuut bij 'officiële' uitgevers en aan 'Karoen' werd G. Duribreux zelf niet graag herinnerd.

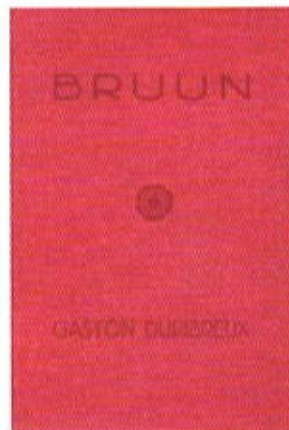
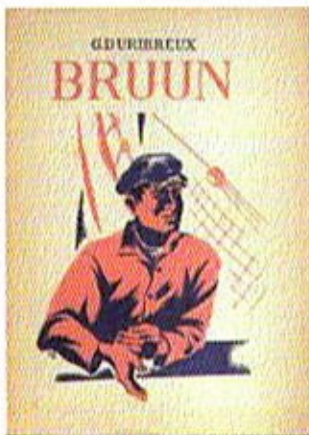
Op het succes van Bruun volgde in 1940 de publicatie van **De laatste visschers** (geschreven in 1939) bij het Davidsfonds in een sobere ingenaaide en gebonden uitgave (Volksboek nr 289), 191p.,. Het boek kostte 15fr (6). Na de oorlog werd een fraaie tweede druk uitgegeven bij Manteau: ingenaaid met geïllustreerde stofomslag en gebonden halfinnen met vergulde bandstempel met idem stofomslag. De vergulde bandstempel op het voorplat van de kartonnen blauwe kaft omvat een lijntekening van de illustratie van de 3 vissers op het stofomslag. Het *Boek in Vlaanderen* 1946 vermeldt de verkoop aan 63 fr. voor de ingenaaide, 81 fr. voor de gebonden uitgave (7).

In 1942 verscheen er een tweede druk van *Bruun*. Het jaar daarvoor was bij dezelfde uitgever **Derina of Het teere spel der liefde** verschenen, eveneens gedrukt op de persen van V. Van Dieren & Co, Venusstraat, 27 Antwerpen. Duribreux schreef *Bruun* in 1935 en voltooide deze in 1937. De eerste versie van *Derina* dateert van 1934-35 en werd herwerkt in 1939-1940, dus in dezelfde periode als *De laatste visschers*. We volgen Bert Ranke die er op wees dat deze tijdsplanning "geen volgorde door reactie, maar gelijktijdigheid door polariteit" betreft. *De polariteit tussen instinct en natuurkracht en psychologisch raffinement heeft zich "niet als dualiteit in eenzelfde werk geuit, noch beurtelings in opeenvolgende scheppingen, maar terzelfdertijd in tweeërlei naar aard en karakter tegengestelde vormgevingen gestalte heeft gekregen"* (8). Dat beide boeken bij elkaar horen blijkt ook uit de identieke vormgeving waarin beide boeken zijn uitgebracht.

Bruun kende een derde, goedkopere druk bij Manteau in een kleiner formaat: 13x18,5cm, 192 p, ingenaaid en gekartonneerd.

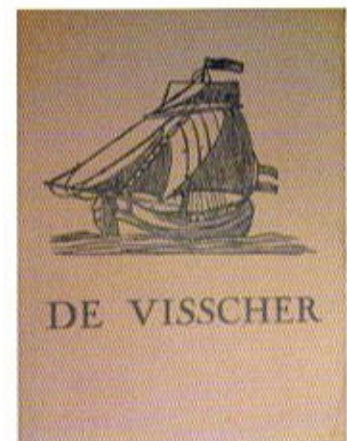
In de eerste jaren van WOII kwamen twee informatieve werken over de visserij op de markt: ***Zee- en visschersvolk op Vlaanderens kust*** (1941) en ***De visscher*** (1942).

Beide kleine boekjes met karton band en 'platen'.

Zee- en visschersvolk op Vlaanderens kust bij N.V. De Nederlandsche boekhandel Antwerpen, 56 p., Reeks: "De Seizoenen" nummer 19, gebonden in kartonnen kaft met 12 platen. Drukkerij G. Braet, Vleminckveld 74 Antwerpen.

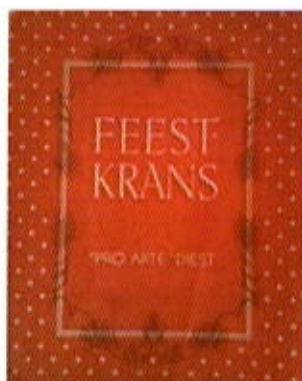

De Visscher verscheen in 1942 in Brussel bij "De Ambachten", Kunstkringuitgaven, 42 p., gebonden, kartonnen kaft. De colofon vermeldt: Geëindigd met drukken op 20 September 1942, ter perse van Drukker H. Kumps, te Brussel.

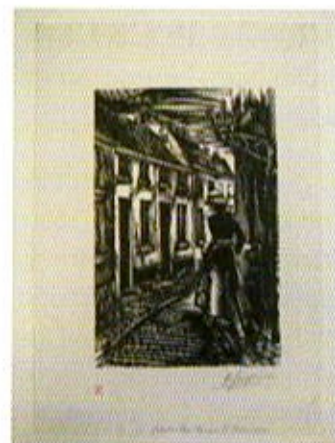
In *Bloeï, Eén en twintig verhalen van Vlaamsche Schrijvers*, Pro Arte, Diest, 1942, werd het verhaal "***Rijm op de kust***" opgenomen (pp. 113-132).

In volle oorlogstijd (1943 - Toelatingsnummer 1451) verscheen bij Onze Tijd / Uitgeverij A. Manteau **De Roeschaard. Een visschersroman**, 206 p., in een ingenaaide versie met flappen, met illustratie op voorplat. Drukkerij Erasmus, Gent. André Demedts vermeldt en bespreekt het boek in zijn inleiding in *Het Boek in Vlaanderen* van 1946.

Het verhaal **Storm op de kust** werd gepubliceerd in "*Feestkrans*", een bundel naar aanleiding van het vijfjarig bestaan van uitgeverij Pro Arte, Diest (pp. 127-145). Het verhaal werd ook ingediend voor de Lode Baekelmansprijs 1947.

Het verhaal **De Indringer** verscheen in 1001 *Avond Groot Verhalenboek voor den Nederlandschen lezer onder redactie van Emmy Van Lonckhorst en C.J.Kelk bij Uitgeverij Contact, Amsterdam*, Vijfde Reeks, p. 192-203 (s.d.). Voor dit verhaal had Luc De Jaegher in 1944 een illustratie bezorgd, maar deze werd blijkbaar niet gebruikt. De tekening is aanwezig in het archief van de Stedelijke Musea te Brugge en hiernaast ter informatie afgebeeld. (9)

A. Setola (10) illustreerde **De bron op den berg** (1945) dat op groot formaat verscheen, ingenaaid en gebonden halflinnen met stofomslag in de reeks Korenaren bij De Kinkhoren Brugge-Brussel. André Demedts vermeldt dit boek eveneens in zijn inleiding in *Het Boek in Vlaanderen* van 1946. Hoofdstuk VIII van het eerste deel was als verhaal **Smokkeltocht in den Kerstnacht** verschenen in het Kerstdagnummer van de krant Het Laatste Nieuws (december 1943).

Bij het Davidsfonds werd in 1948 het verhaal **Toen keerde de wind** opgenomen in de verhalenbundel *Van elk een verhaal*. In deze bundel stonden ook bijdragen van Ernest Van der hallen, André Demedts en Staf Weyts. Uitgave: Volksreeks Nr. 365 (1948-8), ingenaaid en gebonden (halflinnen kartonnen koft) met bandversiering van Renaat Demoen.

De reeds in 1936 voltooide, maar tot dan niet uitgegeven roman **De grote Hemme** verscheen in 1950 als eerste in de jaarreeks van Boekengilde De Clauwaert.

In deze reeks werden boeken aangeboden van Fred Germonprez (Iseland, Iseland), Paul Lebeau (Johanna- Maria), Ernest Claes (Daar is een mens verdronken) en Filip De Pillecyn (De veerman en de jonkvrouw). Deze boeken verschijnen gebonden met stofomslag. Het voorplat op het stofomslag van deze van de jaarreeks 1950 bestaat uit een paginagrote portretfoto van de auteurs. Drukkerij Omega N.V.

Antwerpen. Er is ook een ingenaaide versie (eveneens met stofomslag). Er bestaan 2 linnen versies: een blauwe en een bruine versie (de bruine betreft waarschijnlijk een tweede uitgave in 1952).

De grote Hemme wordt in 1985 nogmaals uitgegeven door 'Publiboek' Baart uit Deurne. Het boek krijgt hier plaats in de 'Vlaamse Volks- en Streekromans'. Een reeks waarin boeken als *Ruwe liefde* van Raymond Stijns, *Hellegat* van Marcel Matthijs, *In 't schipperskwartier* van Domien Sleetx, *Berk en brem* van E. Van Hemeldonck, *Tegen sterren en wind* van E. Vermeulen e.a. verschijnen. Gebonden, – harde koft met geïllustreerde stofomslag. Omslagtekening: Reint de Jonge.

In 1978 verscheen het boek als vervolgroman in de krant De Standaard.

In 1950 geeft het Davidsfonds **Het gouden zeil** uit in de Guldenreeks naar aanleiding van haar 75-jarig jubileum in 3 formaten; ingenaaid, halfinnen en gebonden in groen simili met vergulde bandstempel. De bandillustratie is van Renaat Demoen (11). Druk van de Etablissements Brepols N.V. Turnhout.

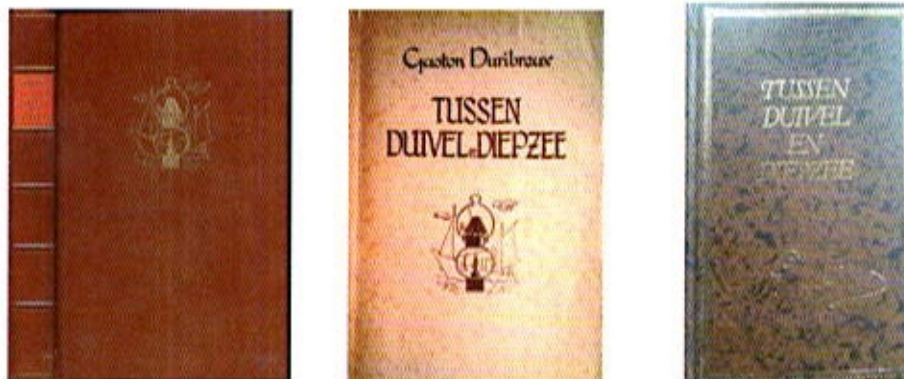

De zure druiven werd in 1952 uitgegeven bij Uitgeverij Desclée De Brouwer Brugge/Bussum in een ingenaaide en gebonden uitgave. Een tweede druk, ingenaaid, volgde in 1954, 369p. Romanreeks Korenaren. Druk: St.-Augustinus Mij, Desclée De Brouwer & Cie, Brugge., 370p. De prijs was: ingenaaid 125fr. en gebonden 168fr (zie advertentie) (12).

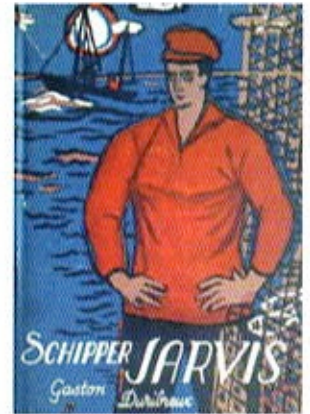

Advertentie in het tijdschrift West-Vlaanderen (mei 1952)

Als Gulden reeks nr. 408 van het Davidsfonds verscheen in 1953 **Tussen duivel en diepzee**. 291p., ingenaaid en gebonden in similieren kaft met vergulde bandstempel. Druk van de Fabrieken Brepols N.V. Turnhout. Ingen. 56, geb. 84fr (leden DF 28 en 42fr.) (13). In 1979 verscheen een tweede druk in de reeks "Vlaamse Auteurs" bij Beckers, Kalmthout met een inleiding over auteur en werk door Georges Adé (met foto's van de auteur, handschrift).

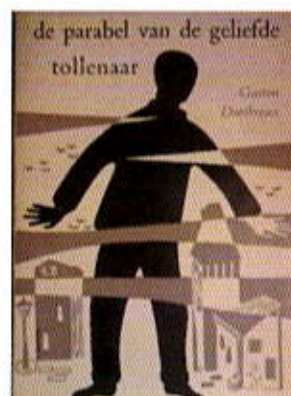

Boekengilde De Clauwaert v.z.w., Leuven, bracht als tweede boek van de jaarreeks 1954-1955 **Schipper Jarvis** (1954), 201p. Ingebonden met bandontwerp en stofomslag door Jos Vanbekbergen. Gedrukt en gebonden bij de firma Scheerders van Kerckhove N.V., Sint-Niklaas.

De parabel van de gehate farizeeër (1955), Leuven, Boekengilde De Clauwaert v.z.w., 52p. Reeks: Uitgaven voor de leden van de Clauwaert-Vereniging. April 1955; vol. 7. (ingenaaid). Gedrukt en gebonden bij de firma Scheerders van Kerckhove N.V., Sint-Niklaas. Omslagontwerp J.Verhaert.

De parabel van de geliefde tollenaar (1956), Brugge, Desclée de Brouwer, 95p. Reeks: Romanreeks korenaren. Twee eerste drukken: Eén met alleen op de achterplat een tekst (ingenaaid). Eén met geplastificeerde omslag, met op de rug en voorplat DDB, met vermelding van omslagontwerp van Michel Delbaeke, en op de achterplat een foto van de auteur.

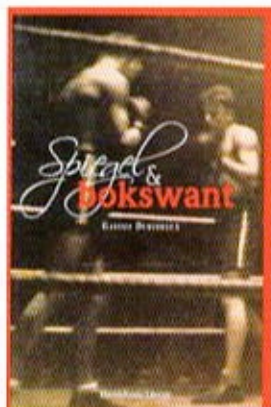
Kantwerk en zwanen (1958)(*13); Brugge: Desclée De Brouwer, 180p., Romanreeks Korenaren. Er is een ingenaaide en gebonden versie (linnen met stofomslag). Gedrukt in de Sint-Augustinusdrukkerij Brugge.

Het wrede spel (1960), Leuven: Davidsfonds, -250p. Gulden Reeks vol. 486 (1960-9). De ingenaaide versie is een sobere witte band met blindstempel van het logo van het Davidsfonds op het voorplat. De gebonden uitgave heeft een stofomslag met illustratie.

'Het wrede spel' verschijnt als feuilleton in 'De Gazet van Antwerpen' in 1976.

Ballade van de hopeloze zuiverheid (1971). Brugge: Uitgeverij Orion/Utrecht: Desclée De Brouwer, 180p., Merkstenen nr 32. (paperback). Gedrukt op de persen van de Sint-Augustinusdrukkerij te Brugge in opdracht van Uitgeverij Orion N.V. Desclée De Brouwer.

Postuum verscheen in **2009 Spiegel en bokswant.**

Spiegel en Bokswant (geschreven in 1952) werd in paperback uitgegeven door het Davidsfonds met steun van de Stad Oostende. De inleiding en redactie werden bezorgd door T. Sintobin & P. Verstraeten. Dirk Beirens leverde een bijdrage over de boksscène in Oostende in de jaren '50. In die periode was Duribreux' zoon René actief als bokser onder de naam René Debreux.

Korte verhalen en bijdragen in tijdschriften en kranten

Naast de hier boven vermelde verhalen verschenen in boekvorm, heeft G.Duribreux talrijke bijdragen in tijdschriften en kranten gepubliceerd. We hebben er al een aantal kunnen opsporen. Hieronder een overzicht van de korte verhalen en bijdragen in tijdschriften en kranten, voor zover wij dit hebben kunnen reconstrueren. Van enkele hebben wij weet (of een sterk vermoeden), maar geen publicatiegegevens of er nog geen exemplaar van gezien. Deze staan cursief gedrukt.

- Oostende, Nizza van het Noorden, in: De Badgast, 25 januari 1936
- Rijm op de kust, in: Bloei, Eén en twintig verhalen van Vlaamsche Schrijvers, Pro Arte, Diest, 1942, p. 113-132
- *Het kind van Erdmann (1938 niet gepubliceerd – vermeld door Bert Ranke, Westland 1942)*
- *De zelfmoordkandidaat*
- De Indringer, geschreven 1939, verscheen in: Lockhorst E. & Kelk C.J., red., Duizend en één Avond, vijfde reeks, Contact, Amsterdam, s.d., p. 192-203 (s.d. +- 1942)
- Smokkeltocht in den Kerstnacht, in Het Laatste Nieuws, ?? december 1943
- Avondstemming op de kaai , in: De Badgast, 1946
- *??: in: Het Kustblad, 3 november 1946, p. 1 en 3*
- Storm op de kust, in: Feestkrans, Pro Arte Diest, 1944, p. 127-145 (ingediend voor Lode Baekelmansprijs 1947)
- Het taaie bloed, in: Band, Algemeen Tijdschrift, VI, 1947, nr. 6-7, p.235-242
- Het licht over het duin, in: Ons Volk, XXXI, nr.52, Kerstnummer 1948, p. 812-815
- Toen keerde de wind, in: Van elk een verhaal. Leuven, Davidsfonds, 1948, p. 65-104;
- De laatste groet, in: Dietsche Warande & Belfort, 1950, p. 518-523

- De groene glaskogel, in: West-Vlaanderen, 1954, III, p. 212-215;
- Brugs romantisme, in: Schrijversalmanak voor het jaar 1955 samengesteld door B. Schierbeek en J. Walravens. Amsterdam, C.P.J. van der Peet, 1955, p. 88-91;
- Daniël, mijn vriend, in: Dietsche Warande en Belfort, 1958, CIII, p. 200-209 en in: Literair Akkoord, 3, 1960, p. 29-39.(14).
- Mijmering aan zee, in: Neptunus, 1956, p.26
- *Dood op zee', niet gepubliceerd (vermelding handschrift (foto) in Bonneure, F. in: Vlaanderen, 1987 op.cit.)*

essayistische bijdragen

- Inleiding tot 'De Laatste visschers', De Belleman, IX, 1940, nr.1., p 5-6
- Zee, Volk en Kunst, in: Volk en Kultuur, Weekblad voor Volksche Kunst en Wetenschap, II, Nr. 42, 14 november 1942, p. 12
- Op ontdekking bij Cyriel Los, kunstenaar van Dendermonde, de zee en de Scheldeboorden, in: Ons Volk, Brussel, 16-1-1949, p. 68-69
- De weg naar het Davidsfonds, in: De Belleman, XXII, lente 1953, nr. 1, p 1-2
- De bloem van de zee, in: West-Vlaanderen, 1955, IV, p. 127-129

Beschikbaarheid vandaag

De boeken van G. Duribreux zijn vandaag, met uitzondering van deze verschenen bij het Davidsfonds, nog moeilijk te vinden. Voor de korte verhalen is speurwerk vereist. De bij het Davidsfonds in grote oplage verschenen exemplaren zijn nog vlot te vinden op veilingen, vlooiemarkten en soms in tweedehandsboekhandels, voor zover deze G. Duribreux nog kennen en in de rekken houden. Echter, hier speelt de grote oplage in het nadeel: tussen de boeken van het Davidsfonds zijn er vele boeken vandaag niet meer interessant. Voor een tweedehandszaak zijn deze boeken financieel minder interessant, gezien zij door de grote oplage destijds, vandaag geen hoge prijs opleveren. Daardoor dreigen zij te verdwijnen...

Dit beknopt overzicht van de publicaties van G. Duribreux is, zeker wat betreft de korte verhalen en bijdragen in tijdschriften en kranten, niet volledig. We blijven werken aan een volledige primaire en secundaire bibliografie van Gaston Duribreux. Elke suggestie, vraag of extra informatie is welkom!

Voetnoten

- (1) De weg naar het Davidsfonds, in: De Belleman XXII, lente 1953, nr. 1, p. 1-2
- (2) Naast eigen onderzoek, hebben wij informatie over de uitgaven van Duribreux gebruikt: van Jan Vanderickx: Schrijversgewijs Vlaamse auteurs 1800-heden op: <http://schrijversgewijs.be/schrijvers/duribreux-gaston/>, Devos, P., Van reuzen tot dwergen. Bibliografie. Vlaamse schrijvers in de twintigste eeuw. Eerste druk, Kortrijk, 2007 (uitgave in eigen beheer) en de bibliografie van Luc Decorte, in: Vlaanderen, jaargang 36, Roeselare 1987, p. 286-298.

- (3) De verklaring van zijn schuilnaam Jan Van Wieren, gaf Duribreux zelf: *Jan, een voornaam zo algemeen mogelijk , en Van Wieren, daarmee was bedoeld dat ik , als man van de kust , wou gelijken op die zeeplanten welke zich naar alle richtingen uitspreiden als het water (de levenszeel!)ze beroert , op en naar gaan met de getijden, aan alle invloeden en temperaturen onderhevig zijn, maar tenslotte onwrikbaar aan hun bodem of aan hun stoere golfbreker vastzitten".* (De weg naar het Davidsfonds, in: De Belleman XXII, lente 1953, nr. 1, p. 1-2). Zie ook Pennynck Stefaan, Pallieter in Oostende. Duribreux' debuut, een door en door Oostendse vitalistische roman, in: De Plate, mei 2015, p. 110-119, ill.
- (4) <http://www.vliz.be/en/imis?module=ref&refid=247656>
- (5) In de Koninklijke Bibliotheek van België is er een exemplaar (Boeknummer: BR B 4491 142).
- (6) Streven, VIII, nr. 3, april 1941, p. 312.
- (7) Het boek in Vlaanderen, 1946, p. 131.
- (8) Ranke B., Kanttekeningen bij het werk van Gaston Duribreux, in: in Westland, 1942-'43, I, p. 253-259.
- (9) Schenking Luc De Jaegher, Catalogus, Stad Brugge, 1982, P; 27.
- (10) Albert Setola (Vlissingen 1916 – Brugge 1981) woonde en werkte als grafisch kunstenaar en lesgever in de Kunstacademie van Knokke en Brugge.
- (11) Renaat Demoen (1914-1982) was boekillustrator, werkte voornamelijk voor de drukkerij Averbode.
- (12) Van Rijn H; in: Kultuurleven , 1955, XXII, p. 73-74 en advertenties in het tijdschrift Vlaanderen, mei 1952.
- (13) P. Van Meer, in; Streven, 1952-1953, VI, nr. 2, p. 286.
- (14) Zie mijn bijdrage in De Plate: Pennynck Stefaan, Daniël mijn vriend. Voorstelling en analyse van een kortverhaal van G. Duribreux als literair document van de bezetting in Mariakerke tijdens WO I, in: De Plate, juni-augustus 2014, nr. 6-8, p. 147-172, ill.

**"We were the champions!"
de "golden sixties" van het popgebeuren in en om Oostende (5)**

door **Laurentius VANACKER
& Roger JANSOONE**

" Forget the cold sweat" (Arno, 1986)

" People are moved by the sense of possibility, *a sense of hope* that can be realized with *small efforts*. Small and sustained efforts." (Cornell Brooks in TIME, 2017)

"De gouden jaren zestig kwamen niet zo maar uit de lucht gevallen : dat is dankzij de Europese eenmaking" (Herman Van Rompuy in de "De Zondag", 12 maart 2017)

VAN SCHEER NAAR ARNO: en de rocker ploegde voort !

Maatschappelijk aanvaardbaar ?

Een ander opmerkelijk fenomeen in het Oostends popgebeuren is **Iwein Scheer** (° 1940), een echte "ket", een in 1964 aangespoelde Brusselaar die het bij ons zo tof vond dat hij hier is blijven hangen, en met goed gevolg. In 1967 opende hij het café "'t Kroegske" op het Pauluspleintje, bedoeld als jeugdcafé "met een artistieke invalshoek" en tegelijk ook een open huis, een "vrijstaat" en zeker geen elitair clubje, volks en open voor buurtbewoners, toeristen, artiesten, vissers en noem maar op.

Het bedje was hiervoor gespreid door het "maatschappelijk aanvaardbaar" maken van niet alleen die rock & blues muziek ... maar ook van de onderliggende verwerping van de oude zeden en gewoonten zoals strikt voorgehouden door "de gevestigde orde". Dit kwam goed tot uiting via op zichzelf weinig spectaculaire gedragingen en manifestaties, zoals het druk uitgaansleven van Oostendse vissers in de jaren zestig, toen ongetwijfeld de vaak uitbundige "gangmakers" van "a brave new world". Om dit nogmaals te illustreren, hierna een foto uit die memorabele jaren, die treffend aantoont wat we hier eigenlijk bedoelen. Op de hoek van de Vlaanderenstraat en de Ensorgaanderij was er het hotel "King George", met op de bovenverdieping de danszaal "The Flemish Inn", waar Sheena Scott een vaste attractie was. Het zat er 's avonds vol met Britse toeristen, maar ook veel Oostendenaars vonden hier hun vaste stek, waaronder nogal wat vissers. Die toen nog ongewone "symbiose" toont aan dat, wat de vissers hadden op gang gebracht vanuit het Visserskwartier, nu bij Oostendenaars *algemeen* aanvaardbaar (en gemaakt) begon te worden. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan ...

Dat "algemeen aanvaardbaar maken" kreeg soms plots een duwtje in de rug vanuit een onverwachte hoek. Gedurende een korte periode (1972/1976) was de "postconciliaire" E.H. Joris De Jaeger (°1922) pastoor van de parochie Sint-Jozef, met toen nog veel arbeiders- en vissersgezinnen en met (uniek in Oostende) zowel een socialistisch als een communistisch Volkshuis. Hij beseftte wel dat hij die weinig klerikale parochianen niet kon bereiken met Latijn en Gregoriaans. Daarom waagde hij zich aan het inlassen, in de Eucharistieviering, van "moderne" muziek en een vorm van ballet, wat onvermijdelijk enige ophef veroorzaakte. Zelfs "paster Puupe" zou dit nooit hebben geprobeerd (maar er was toen ook nog geen rockmuziek). Die "viering" bracht wel wat leven in de brouwerij! Analooq met "Glory Hallelujah" in de nabijgelegen kerk van Sint-Jan, een "christelijk geïnspireerde avondvertoning", met Vlaamse vedetten (o.a. Liliane Saint-Pierre) en veel ritmische dans en muziek. Doch als "pastertje De Jaeger" van de "Fransmans" (aalmoezenier van de seizoenarbeiders) had hij elders wel al wat meer aangedurfd ! Die "Fransmans" - maandenlang als "doolaards" ver weg van huis en zwoegend in hard labeur - waren in zekere zin de agrarische tegenhangers van onze IJslanvaarders, in die jaren alhier nog relatief talrijk. En op 5 maart 2017 was deze krasse grijsaard (95 !) als eregenodigde aanwezig op de heropening van het "Fransmansmuseum" in Koekelare. En de Heer zag dat het goed was Doch intussen heeft de Heer op 22 september 2017 zijn onvermoeibare dienaar weer tot zich geroepen. Op zijn doodsprentje citeerde hij zelf vanuit Matheus "Voor niets hebt gij gekregen en voor niets moet gij geven".

Anderzijds hierna een foto uit 1962, ogenschijnlijk nietszeggend maar in historisch perspectief dan toch een familiefoto bij een bruiloft waar (*oh shocking!!*) toen al rock muziek te horen viel, voor jong én oud ! In vergelijking met de vorige foto (vissers in een "uitgelaten stemming") is dit zeker een "deftige foto" (tenslotte gaat het hier om een huwelijk), maar die foto's hebben één ding gemeen : de "nieuwe muziek" (en al wat *daarachter* schuil ging!). Al die foto's waren op het eerste zicht niet veel bijzonders, gewoon gelegenheidskiekjes en *snapshots*, maar ze geven goed weer *wat er gaande was*. Meteen begrijp je wat hier bedoeld wordt met "maatschappelijk aanvaardbaar" maken. Het was eigenlijk revolutionair ... maar het gebeurde zeker niet revolutionair doch eenvoudig via "les choses de la vie", op feestjes en in het uitgaansleven. Doe gewoon en dan doe je nog gek genoeg ! En die foto's - hoe alledaags ook - zeggen *veel meer dan een tekst* over wat er, *in de diepte*, toen *echt* aan het gebeuren was : al in *een vroeg stadium* werd Oostende (en toen enkel Oostende!) snel veroverd door de *Beatlemania* en door al wat er omheen hing. *Yeah, let's have a party tonight !*

En "pour la petite histoire" : we willen je hier ook niet een unieke foto onthouden, in dancing "Venus" in de Langestraat, waar (na het uiteenvallen van "The Seabirds") Sylvain Vanholme een tijdelijk onderkomen had gevonden als gitarist in het dansorkest. Vooraan zie je andermaal een groepje uitgelaten vissers en achteraan uiterst rechts Sylvain Vanholme, misschien reeds dromend van een "Daydream"? Maar wat er toen in Oostende begon op gang te komen, was beslist geen dagdroom maar een alles overspoelende werkelijkheid!

In de nasleep van "le joli mai", mei 1968, met slogans als "l'imagination au pouvoir!" en "il est interdit d'interdire!" (en zelfs "le droit à la paresse!"), is een kentering opgetreden tegenover al die "nieuwlichterij". Hier en daar werd er wat toegegeven, maar uiteindelijk kwam iedereen weer mooi en netjes terecht in de veilige bedding van de "mainstream". En zo was het overal in West-Europa. Een Duitse vriend, zelf vader van twee rebelse tieners, zag het zo: "Die Unsicherheit, die bei allem zur Schau gestellten Selbstbewusstsein der Behörden spürbar war, konnte man von früheren Zeiten eigentlich nicht. Das hatte einen konkreten Grund: die gesellschaftliche Wende war offensichtlich angebrochen, und das Establishment musste sich entscheiden, ob sie die Änderungen unterstützen wollte oder nicht. Die Frage war nur, *was* die Wende verändert haben soll. Und diskutiert wurde, wann und wie man den Mitbürgern die Versöhnung mit der Wende irgendwo zumuten könne. Aber es ging *allerdings nicht* um die Frage, ob eine Einigung mit den aufständigen Jungs stattfinden soll" (De onzekerheid die bij de overheid merkbaar was spijs ogenschijnlijk een sterk zelfbewustzijn, dat was iets dat men eigenlijk nooit voorheen gekend had. Er was daarvoor een gegronde reden: er was duidelijk een maatschappijverandering aangebroken en het establishment moest beslissen of ze die veranderingen al dan niet zou ondersteunen. Het was enkel nog de vraag wat die ommekeer nu echt moest veranderen. En de discussie ging over wanneer en hoe men ergens van de medeburgers een verzoening met die ommekeer kon vergen. Maar het ging *in geen geval* over de vraag of men het op een akkoordje wou gooien met die opstandige jongeren). Duidelijke taal, nietwaar ?

Die kentering in de zin van het creëren van een "veilige bedding in de *mainstream*", was in Oostende reeds vanaf 1963 goed merkbaar via het ontstaan - in leegstaande zalen van de Schouwburg - van "jeugdclubs" (duidelijk een antwoord op "Waar moeten wij nu heen?" van de *Seabirds*). De "Non Stop" was "van katholieke strekking", met als "bezieler" de sociaalvoelende sportdokter Gerard Daniels (op hoge leeftijd nu nog steeds actief in de daklozenwerking). Onvermijdelijk was er ook een "vrijzinnige" tegenhanger, "De Kim". In de jeugdclubs was er sluitingstijd om middernacht, of, zoals bij Louis Armstrong, "Midnight, wenn alle schlafen ...", en dan mochten de kindjes op een fatsoenlijk uur naar bed. Of ze dat ook deden ? Die jeugdclubs hadden wel tot gevolg dat het Visserskwartier en de Langestraat voor de jongeren veel van hun aantrekkingskracht verloren. Het was zelfs zo, dat jonge vissers "op de zwier" ook wel eens binnenvielen in "De Kim", doch veel minder in de "Non Stop" waar het voor hen iets "te deftig" was (je moest je er in elk geval deftig gedragen!). Wanneer - typisch voor het Piers tijdperk - de stijlvolle Schouwburg helaas wordt gesloopt om plaats te maken voor het stijlloze Europacentrum, verhuizen de jeugdclubs naar de wijk Hazegras, als uitgaansbuurt intussen wat "deftiger" geworden, met hier en daar nog een "bar" met aanlokkelijke "serveuses".

1960: The Seabirds , pioniers van de "Ostend sound"

1962: Bruiloft met rock muziek voor jong en oud

1964: vissers bij het verlaten van "De Kim"

1965: vissers op zwier in "The Flemisch Inn"

1965: vissers in dancing "Venus"(achteraan rechts Sylvain Vanholme

1974: Tjens Couter (in café Sloopy)

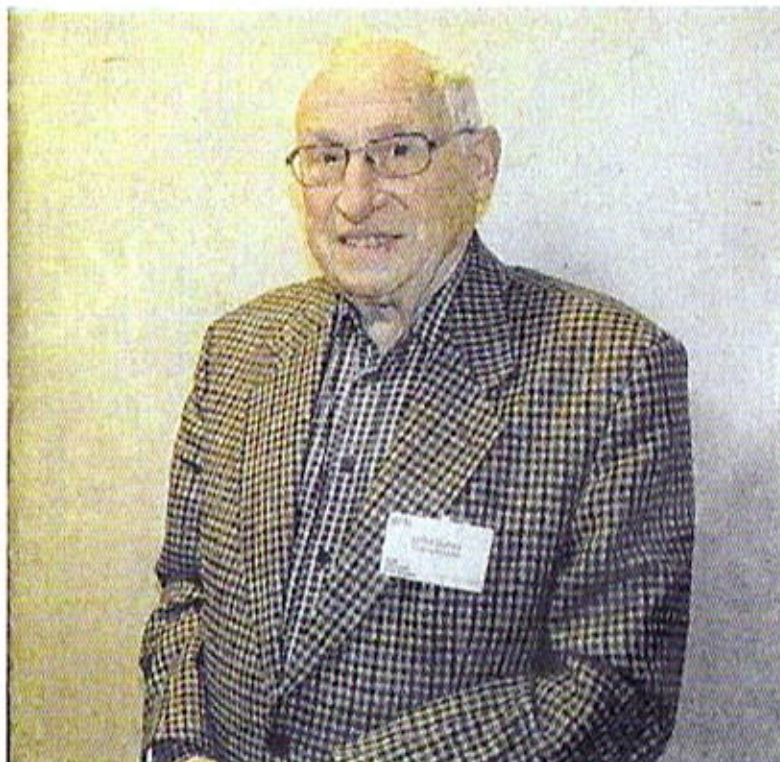
TCMatic en Arno

Bea Van Der Maat: *I lie and I cheat*

"pastertje" De Jaeger (95) steeds present!

Dokter Daniels, destijds bezieler van de "Non Stop"

IWein Scheer en de Paulusfeesten

Doch dat "Kroegske" op het Pauluspleintje stapte spontaan mee in die algemene sfeer van "vrijheid, blijheid!", en werd dan ook al vlug een trekpleister voor al wie "progressief" was (of dacht dat te zijn). Het was in elk geval een gezellige keet, geen begin- of eindpunt van een kroegentocht maar een "oase" van non-conformisme in een wereld die toen nog zeer conformistisch, conservatief en reactionair was ingesteld. Ook menig toerist is er onverhoeds binnengevallen en met een heel ander gevoel weer buitengekomen. Ja, dat was wat anders dan "Ostend by night"! Zoals in het lied "Paris a le coeur tendre pour tous qui veulent l'entendre!". En zo werd Iweins Kroegske samen met het Pauluspleintje *de icoon* van de "vrijstaat" in het stadscentrum. Om andere redenen toch ergens vergelijkbaar met een andere Oostendse icoon, de helaas verdwenen herberg "Petit Paris"(van "dikke Louis en zijn frietkot") in de Belle Epoque wijk. Die oude gezellige café Petit Paris had zeker "le coeur tendre" ... maar zij "qui veulent l'entendre" waren nergens nog te bespeuren. *Sic transit*

Iwein Scheer en 't Kroegske zijn onlosmakelijk verbonden met de **Paulusfeesten**, jaarlijks in augustus het grootste festival van Oostende. De eerste editie was in 1972, een zesdaagse met daarin nogal wat visserijfolklore, een recept dat zijn deugdelijkheid bewezen heeft en nog steeds wordt nagestreefd. Heemkundige Jef **Klausing** was één van de inrichters van het eerste uur en wist er zijn stempel op te zetten. Intussen lokt dit festival jaarlijks ruim honderdduizend bezoekers, die zich ongeremd laten meeslepen in die typische sfeer van de Paulusfeesten. Het beperkt zich niet meer tot het pleintje (dat elk jaar uit zijn voegen barst) doch heeft ook aanpalende straten "ingepalmd". De basis voor "Leffingeleuren" in het voorheen ingeslapen polderdorp Leffinge werd hier gelegd, en weer met zeer goed gevolg. Ook dit "poldermodel" kreeg navolging. En het werd geen "boerinnekensdans"!

Doch zo'n gigantisch geworden festival was voor de kleinschalig ingestelde Iwein niet echt zijn ding. Hij besloot dan ook verder zijn eigen weg te gaan, met sedert 2007 het minifestival "Pauluskleintje", duidelijk (de naam zegt het al!) een terugkeer naar de kleinschaligheid. Hij stichtte zelfs "Theiater" (die "i" is geen drukfout!), een bescheiden theaterzaaltje. En met de "Beeldstorm" plaatste hij "Muziekwerven", "Koren onder de Toren", "Poëzie in de schemeringen" en "Saint-Amour" op de agenda. Tevens trekt hij jaarlijks met een eigen groepje naar het "Kunstenfestivaldesarts" in Brussel,

want eigenlijk is hij in hart en nieren een echte "ket" gebleven, een Brusselaar... met een Oostends hart! *Joa, doer ies em wier, daat es de Kèt mee sijne gazet !* Mag het ook eens op z'n Brussels ?

En de dames ?

Het zal de lezer ongetwijfeld al opgevallen zijn dat dit popgebeuren een typisch "mannenonderonsje" was. Tja, waar bleven de dames? Bij ons in Oostende hadden wij (via *Bubbelinne* en Lucy Monti) de onvergetelijke Lucy Loes, de *koningin van het visserslied*. Als dusdanig zeker geen popzangeres maar dan toch (via de Paulusfeesten) goed passend in het Oostends popgebeuren. Tegen het einde van de jaren tachtig (ja, pas dan) zien wij in Vlaanderen plots drie dames doorbreken op de popscène: Bea Van der Maat ("Won Ton Ton"), Elisa Waut (Els Helewaut) en Dani Klein ("Vaya con Dios"). Jawel, geen Oostendse zangeressen, maar het weze ons toch toegelaten (in een vlaag van feminisme?) hier eventjes nader op in te gaan. Al was het maar omdat zij ook in Oostende heel wat fans hadden.

Zij hadden, na een moeilijke start, overal succes. Voor een vrouw was het niet gemakkelijk om in die mannenwereld naam te maken. Het vergde doorzettingsvermogen, omkadering en ook een flinke dosis "chance". **Bea Van der Maat** scoorde in 1988 met 40.000 plaatjes een tophit met "I lie and I cheat". In 1989 werd zij door VTM aangeworven om met Willy Sommers het TV programma "Tien om te zien" te presenteren. Daarna volgde nog met "Won Ton Ton" een promotieconcert in New-York ... en een platencontract met Polygram International. Lang niet slecht voor een debutante!

Elisa Waut had een specifieke zangstijl. Ook haar podiumoptreden werkte in haar voordeel. In 1984 won zij de Rock Rally. Haar muziek was "intiem" en niet luidruchtig, een beetje Piaf, een beetje Brel en ook een beetje Marvin Gaye. Eigenlijk buiten elke bestaande trend en dus "iets speciaals". Dit was geen rock maar "sfeerpop", die ook het buitenland kon bekoren, tot zelfs in Japan. Vermeldenswaard is ook dat Elisa Waut in haar groep begeleid werd door een rasechte gitarist uit Oostende, met name Willy Clement, de intussen al te vroeg overleden producer van een paar groepen uit onze regio.

Met **Dani Klein** en "Vaya con Dios" ging het van sfeerpop terug naar swing en rock, met in 1987 de verrassende hit "Just a friend of mine", met alleen al in Frankrijk een verkoop van liefst 300.000 singles! Met in 1988 de "flamenco" uitvoering "Puerto Rico", in 1989 gevolgd door een succesvolle Europese tournee. Maar daarna is het bij de dames weer stilgevallen. *Cherchez la femme !*

Vermelden wij nog, wat betreft Franstalig België, Jo Lemaire (+ Flouze), Viktor Lazlo (een vrouw met een mansnaam!), Sandra Kim ("J'aime la vie!") en Claude Maurane (schitterend tot in Parijs, in de "Olympia"). Wallonië (tenzij in Charleroi) is op de rockscène nooit echt van de grond gekomen, maar die explosieve dames hebben toch wel wat leven in de brouwerij gebracht. *Captive et innocente...*

Uitstraling tot achter het IJzeren Gordijn

Intussen bleven wij hier toch met de kater zitten van de snelle en onvoorziene teloorgang van "The Wallace Collection", een plotse uitstraling en invloed tot ver over de grenzen... en daarna een abrupt einde. Het is misschien een magere troost, maar die uitstraling is er wel geweest ... tot achter het toenmalig "IJzeren Gordijn"! Wat hier waarschijnlijk nooit iemand heeft kunnen te weten komen : het overlijden, op 7 april 2017, van Norbert Jäger herinnert eraan dat deze Duitse rocker destijds zich liet inspireren door "The Wallace Collection". Van alle navolgers (of die poogden na te volgen) was hij de enige die dicht in de buurt kwam van deze "new inspiration". In 1964 was hij in Meissen (DDR) de oprichter van "Stern Combo Meissen" (de verwijzing naar Meissen, deed denken aan het beroemde Saksisch porselein, een roem waarin ze misschien ooit nog eens zouden delen?). Zoals alle andere popgroepen werd ook hij scherp in de gaten gehouden door de alom gevreesde Stasi, maar hij had nooit echt moeilijkheden met het regime, allicht omdat hun rocknummers iedere vorm van politieke boodschap angstvallig uit de weg gingen. Zij wilden gewoon wat "Spas machen" en als je dat kon en mocht doen in dat "rode paradijs" dan was dat al heel wat ! En het regime vond er eigenlijk baat bij dat er in de DDR ook enkele (ogenschijnlijk) "onschuldige" popgroepen rondtoerden.

Zolang ze iets zongen in de aard van "Angela Davis soll frei sein!" (over een in de USA opgepakte politieke activiste) mochten ze zelfs af en toe ook eens de (voorgeschreven) "politieke" toer opgaan. *Ja, warum nicht ?*

Zij traden op met wisselend succes, doch hun doorbraak volgde toen ze een "new sound" begonnen uit te brengen die herinnerde aan Pink Floyd of aan Tangerine Dream, waarna ze, geïnspireerd door de wereldhit "Daydream" van "The Wallace Collection", zich ook al wilden wagen aan die vreemde en opzienbarende "mix" van pop en klassiek. Zij verrasten iedereen (althans in de DDR) met een geslaagde "aanpassing" van "De Lente" uit "Die vier Jahreszeiten" van Antonio Vivaldi. Aangespoord door dit succes, beten zij, na "die Wende" in 1989, zich vast in hun project "Rock Classics", dit in samenwerking met het bekend "Kammermusikensemble Dresden". In 2015 volgde nog een laat hoogtepunt met een rock bewerking van "Bilder einer Ausstellung" van Moessorgski. Maar toen had Jäger zich reeds om gezondheidsredenen moeten terugtrekken, waarna "Stern Combo Meissen" het ook al vlug voor bekeken hield, na een voor een popgroep toch wel zeer lange carrière van ruim een halve eeuw ! Vermoedelijk zullen ze hier wel altijd illustere onbekenden blijven, maar die uitstraling tot in "of all places" de "arbeiders- en boerenstaat" mag hier wel even vermeld worden, "just for the record". Maar zou Oostende zich, met eigen rock en pop, internationaal nog ooit op de kaart kunnen zetten ?? Het verrassend antwoord hierop kwam uit een totaal onverwachte hoek.

Het fenomeen Arno... en TC Matic

Arno (Arnaud Hintjens, °1949) is eigenlijk een totaal apart geval en dus moeilijk te "catalogeren". Hij was blijkbaar in de wieg gelegd om kok te worden. Hij was inderdaad de kok van Marvin Gaye tijdens diens kort verblijf in en om Oostende. Maar het was al vlug duidelijk dat hij het zou gaan zoeken in de muzikale richting. Zoals zoveel anderen werd hij geïnspireerd door uit Engeland ingevoerde "blues rock" platen. Zijn eerste instrument was een mondharmonica, toen een goedkoop en wijdverspreid instrument, vaak een beginfase en een overstap naar de accordeon, ook al zo'n volksinstrument. Na links en rechts pogingen te hebben gedaan, belandde hij in 1970 in zijn eerste "echte" popgroep, "**Freckle Face**", geleid door zanger/bassist Paul Vandencastele en gitarist **Paul Decoutere**. Maar hij zong slechts af en toe en beperkte zich tot solo's op zijn mondharmonica. "Freckle Face" bracht een elpee op de markt met bluesrocknummers, maar die deed het niet zo goed en de groep had meer succes op het podium. In 1972 ging hij dan samen met Paul Decoutere verder als duo onder de naam "**Tjens Couter**" (van "Hintjens" en "Decoutere"), waarbij bluesnummers werden afgewisseld met tango en ook reggae. Na de elpee "Who cares?" werd het duo een kwintet met een voorkeur voor "pubrock". In 1978 traden Arno en Decoutere ook op in de film "Le concert d'un homme seul".

Doch pas in 1980 kwam de doorbraak via de befaamde groep "**TC Matic**", met aanvankelijk bijna dezelfde samenstelling als "Tjens Couter". Na vier albums en een tournee door Europa werden een paar hits gescoord : "Oh la la la!", "Que pasa" en "Putain, putain!", intussen uitgegroeid tot echte klassiekers. Maar reeds in 1986 viel de groep uit elkaar, waarna Arno besloot de solotoer op te gaan, met als solodebuut het album "Arno", met Serge Feys als producent, samen met gitarist **Jean-Marie Aerts**. Dit album was eigenlijk nog een zoektocht "naar een eigen gezicht" en met vooral teksten in het Engels. Zijn daaropvolgend album "Ratata" markeerde al een verdere evolutie, met nummers als "Bathroom singer" en "Le Bon Dieu" (een Jacques Brel cover).

In 1990/1991 kwam hij dan terecht in een "zijproject": "Charles et les Lulus". In 1992 coverde hij de Adamo-hit "Les filles du bord de mer". Zijn echte doorbraak kwam in 1993 met zijn vierde album "Idiots savants" en in 1995 met "Arno à la Française" (met "Comme à Ostende" van Léo Ferré), met meteen ook een definitieve doorbraak in Frankrijk. Van nu af zou hij de Franse toer opgaan, met zijn in een rauw en schor Frans gezongen liederen,...precies dát waarop de Franse markt blijkbaar al een tijdje zat te wachten! Goed gezien, Arno! *Il faut savoir le faire !*

In 1997 waagde hij de overtocht naar de USA met een compilatie-album, en dit in combinatie met de registratie van een live concert, waarna nog diverse internationale optredens volgden, tot zelfs in Vietnam! In 2002 ontving hij (hoogst uitzonderlijk voor een Belgische en dan nog Vlaamse artiest!)

de hoge Franse onderscheiding van "Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres". In 2006 organiseerde hij samen met Tom Barman de 0110-concerten, in 2007 gevolgd door zijn album "Jus de box". En in de zomer van 2009 was hij in zijn vaderstad Oostende de centrale gast in "Theater aan Zee". In 2012 werd hij opgenomen in de Radio 2 - eregalerij voor "een leven vol muziek".

Tot zover het schitterend palmares van een buitengewone en zeer veelzijdige artiest van eigen bodem, met een herkomst die duidelijk zijn oorsprong vindt in de "golden sixties" van de Oostendse rock. Doch die roem is hem zeker nooit naar het hoofd gestegen. Hij was en bleef een rasechte en typische Oostendenaar, met zijn rauwe stem steeds "recht voor de raap", in interviews nooit verlegen voor een "scheef antwoord" en het opzetten van een "grote bek" en (zeker voor nogal wat buitenstaanders) soms uiterst "ongecomplceerd". Zo bestond hij het om tijdens een in Montreal (Canada) op straat opgenomen TV-interview het gesprek even te onderbreken om onderweg een boom te gaan opzoeken, want hij moest "eventjes gaan pissen"! Ja, doe maar heel gewoon, en dan doe je zo al gek genoeg! En "making love out of nothing at all", daarin is hij wonderwel geslaagd.

Ik schiet verre !

Ja, die Arno komt van ver! Op 30.10.1980 schreef Marc Didden in HUMO: "Of hoe vijf jongens van bij ons pogen te klinken als een intellectuele groep uit Noord-Engeland. TC Matic, een viervoudige slag in het water. Helaas. Duidelijk *een dood spoor*. Positief is het minder kotserig zingen van Arno Hintjens, maar negatief is ongeveer al de rest. Zeer jammer". Dit doet ergens een belletje rinkelen, want dit klinkt als een "tweet" van Donald Trump (en inhoudelijk al evenzeer behoorlijk ernaast!).

Maar met dat "dood spoor" is dat dus nog best meegevallen! Guy Mortier schreef iets gelijkaardigs over de eerste plaat van "The Swallows" in 1964 ("rotzooi van eigen bodem!"). Achteraf bleek hij er flink naast te zitten, maar toen begreep hij die nieuwe stijl nog niet. En "I'm sorry, girl" is zo beroemd geworden dat dit nummer werd opgenomen in een verzamelalbum. Als "collector's item" is de single nu ruim 200 Euro waard! De opnames van "The Swallows" werden in Engeland nooit uitgebracht, maar nu is de groep er plots "hot" geworden met "Woman don't love me" (uit 1968!), via Volume 5 "Groups from Belgium" van **Starman Records**. De Britse muziekers schrijft vol lof over dit nummer. Na een halve eeuw hebben ze ons hier eindelijk ontdekt! 't Kan verkeren, zei Brederoo ...

"Het Laatste Nieuws" berichtte hierover op 24.01.2017 (onder "**Britten ontdekken The Swallows**, maar bijna 50 jaar te laat"): "The Swallows, in de jaren 60 één van de eerste pure rockbands van België, is zowaar aan een opmars bezig in Groot-Brittannië. Platenlabel Starman Records bracht onlangs de vijfde compilatie cd uit van de reeks "Belgian Vaults", met daarop klassiekers uit de Belgische rockgeschiedenis van de jaren 60, 70 en 80. Het album kent een groot succes over het Kanaal, net wanneer er met "Woman don't love me" een single van The Swallows op prijkt. Zo dicht het vakblad Shindig het album meteen de volle vijf sterren toe! Na 50 jaar komen de Britten tot het besef dat er bij ons ook goede groepen zaten". Als enige overlevende van de groep geeft mij dat een weliswaar late maar toch ook grote genoegdoening. Het is ook mooi dat Starman Records verwijst naar mijn hedendaags Oostends werk en nog altijd actieve muziekcarrière. Maar het is ontzettend jammer dat auteurs en componisten Raymond Bossaer en Ron Davis dit niet meer mogen meemaken. Er blijft alleen nog Laurentius, *last man standing*...

In 1983 scoorde Arno met "Putain, putain!" ook al zeer goed in het buitenland, niet in het minst tevens omwille van de "opvallende" tekst (die niets aan de verbeelding overliet!) : "Putain, putain, c'est vachement bien. Nous sommes quand-même tous des Européens. Een korte dikken stoot alles in stukken. En een lange dunnen doet deugd van binnen. Ik heb maar een kleintje...maar ik schiet verre!". Om echt goed "op te vallen", moet je dat eigenlijk zingen "op z'n Ostends". In Nederland lachte men zich een krik, men proestte het uit, dit was echt hilarisch! Dit was absurde en "sexy" humor zoals alleen een Oostendenaar dat uit zijn mouw kan schudden! En zelfs in Frankrijk (na een optreden in Parijs in de "Folies Bergères" in 1984) poogde een radiocommentator dit te imiteren als volgt: "iek èp mor un cleintch mor iek skiet vèrrre!". Verreweg het enige "Nederlands" dat ooit op een Franse radiozender werd ten beste gebracht, maar je kon dat toch niet zo maar laten liggen?? ook al worden Nederlandstalige songs - zelfs tophits - in Frankrijk steevast doodgezwegen. Het jacobijnse Parijs staat inderdaad erg wantrouwig tegenover "les langues régionales", waartoe ook

"le flamand" behoort (precies alsof het Nederlands taalgebied taboe zou zijn!), al even "staatsgevaarlijk" als "le breton" of "le basque". Hoe dan ook, zijn naam was gemaakt, want "spek naar ieders bek". En de optredens van TC Matic waren overweldigend, vlijmscherp en als het ware "bezeten". Zelfs Duitsland werd "vergewaltigt" via een BRT-inzending voor Eurorock 83. *Nous sommes quand-même tous des Européens ! Jawohl, ein Lied wider den tierischen Ernst ...*

De "split" met TCMatic in 1986 was voor Arno geen reden om bij de pakken te blijven zitten, wel integendeel! Met diep indringende songs als "When the rock" en "Forget the cold sweat" bereikte hij nu zelfs (en solo) nog een breder publiek dan voorheen. En van de elpee "Charlatan" gingen ruim 50.000 exemplaren over de toonbank. Ja, "pour survivre, il faut être un peu charlatan", dixit Arno, en hij kan het weten!

The golden sixties and its aftermath

Natuurlijk zitten we met Arno en TC Matic louter *chronologisch* allang niet meer in de jaren zestig. Maar de "golden sixties" zijn onlosmakelijk verbonden met "its aftermath", eigen uitlopers tot in de jaren zeventig en zelfs tachtig, met een *aaneengesloten* evolutie en voedingsbodem. Dat Arno zich (samen met ouwe rockers) in de huidige situatie blijkbaar niet meer zo goed thuis voelt, is nogal begrijpelijk. Want dat gemeenschappelijke van toen is nu nagenoeg verdwenen. Wij kwamen uit een wereldoorlog en een moeizaam naoorlogs herstel. Wij zochten naar een nieuwe, een andere en betere maatschappij, een open en democratische samenleving, vrijheid en persoonlijke ontplooiing. In een interview in "De Zondag" (12.3.2017) zegt ex-Europees president Herman Van Rompuy zeer terecht: "De *gouden jaren zestig* kwamen niet zo maar uit de lucht gevallen: dat is dankzij die Europese eenmaking". Maar je had in 1957 niet alleen aan de top de Europese "founding fathers" (met Schuman, Spaak, Adenauer, e.c.)...maar *aan de basis* ontstond ook, vooral onder de jongeren, een *opwaartse* beweging die streed voor *diezelfde* waarden en opvattingen. Dat begon vrij rumoerig en soms nogal stuntelig met iets in de aard van "rock around the clock", maar het heeft intussen een glansrijk parcours afgelegd, waarin ook *Oostende* een niet onbelangrijke rol heeft gespeeld.

De illustraties komen uit de collectie van Roger Jansoone en van Eddy Serie

(wordt vervolgd)

LIDGELD 2018

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Koninklijke Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate is voor 2018 vastgesteld als volgt:

Aangesloten lid €25

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin.

Enkel zij die nog niet betaald hebben vinden hierbij een stortingsbulletin (laatste storting ontvangen op 28 november)

Fernand MUS
Penningmeester

STEFAN ZWEIG OVER JAMES ENSOR: MUSICUS OF SCHILDER ?

oor Lionel DEWULF

De Oostenrijkse schrijver Stefan Zweig (1881–1942), heeft het in zijn (thans opnieuw heruitgegeven) autobiografie "De wereld van gisteren", ondermeer over zijn ontmoetingen met Belgische kunstenaars .

In zijn memoires had Zweig het ook over James Ensor. De auteur verbleef in de zomer van 1914 in De Haan. Maar na het ultimatum van Oostenrijk aan Servië ging hij elke dag met de elektrische tram naar Oostende, om dicht bij het nieuws te zijn . (En dat werd steeds slechter). Hij schrijft het volgende:

"Ik zat op een keer in een café met een paar Belgische vrienden, een jonge schilder en de dichter Crommelynck. We hadden de middag doorgebracht bij James Ensor, de grootste moderne schilder van België, een zeer excentrieke, teruggetrokken en gesloten man, die veel trotser was op de kleine slechte polka's en walsen die hij voor militaire kapellen componeerde, dan op zijn fantastische, in schitterende kleuren uitgevoerde schilderijen. Hij had ons zijn schilderijen laten zien, eigenlijk met nogal wat tegenzin, want bizar genoeg leed hij onder de gedachte dat iemand er een van hem zou willen kopen. Hij droomde er eigenlijk van, vertelde mijn vriend mij lachend, ze duur te verkopen maar ze dan tegelijkertijd allemaal te mogen houden, want hij hechtte even sterk aan geld als aan al zijn schilderijen. Steeds als hij er een uit handen had gegeven, was hij een paar dagen in vertwijfeling. Met al zijn merkwaardige grillen had deze geniale harpagon ons opgevrolijkt..."

(De wereld van gisteren. Herinneringen van een Europeaan. Uitgave Rainbow in samenwerking met uitgeverij De Arbeiderspers, Amsterdam, 2016, blz 216).

Harpagon betekent hier vrek, verwijzend naar de gierigaard in Molières "l'Avare".

En ook in de tentoonstelling over VLAAMSE KUNST 1880 – 1930 in het Carmersklooster, Patershol, Gent van 15 maart tot 6 augustus 2017 onder de benaming "OER, DE WORTELS VAN VLAANDEREN " lazen we onder een werk van onze beroemde Oostendse kunstenaar volgende tekst : *"James Ensor is niet enkel schilder. Hij componeert ook muziek. Wanneer de Russische schilder Wassily Kandinsky hem bezoekt, verkondigt Ensor doodleuk dat hij vooral musicus is. Bij Ensor weet je nooit wat ernstig is of niet"...*

Waar (precies) woonde burgemeester Pieters?

door Roger Timmermans

Op 26 september 1874 koopt Norbert BOURGOIGNIE, ten kantore van notaris VAN CAILLIE, een rechthoekig stuk grond, groot 330 m². Het heeft een diepte van 33m en grenst met 10m aan de straatkant. Dit perceel is gelegen in Bloc 26 van de verkaveling van Louis Delbouille (1).

Ligging van Bloc 26:

Volgens dit kadasterplan grensde "Bloc 26":

- ten noorden aan de "Boulevard du Nord" (nu Van Iseghemlaan);
- ten oosten aan de "Rue de Berlin" (nu IJzerstraat);
- ten zuiden aan de "Chaussée de Nieuport" (nu Karel Janssenslaan);
- en ten westen aan de "Place de la Commune" (nu Leopold I - plein).

Bourgoignie laat er een huis op bouwen en verkoopt het in 1877 aan Alphonse Pieters, die er zou blijven wonen tot aan zijn overlijden in 1912 (2). Dit zou het "Glynfield House" worden. Geen hoekhuis, wel een huis in de rij. Zie bijgevoegd kadasterplan.

Kiezerslijst en "Annales" (jaarboeken):

Kiezerslijst 1902: "PIETERS, Alphonse – Avenue Charles Janssens 35 – Rentier -

° Ostende 29 mai 1845 – Ancien membre de la Chambre des Représentants.

- De ter beschikking staande jaarboeken, hier samengevat, door verscheidene auteurs en uitgevers samengesteld:

1886 – 1887 – 1888 – 1889 – 1892 – 1897 – 1902 – 1904 – 1908 – 1909

van respectievelijk A. STRACKÉ – COFFIN – Agence PILAEIS:

ze geven eensluidend volgende inlichtingen:

"Alphonse PIETERS – Avenue Charles JANSSENS 35 – Glynfield House ..."

Zijn opeenvolgende politieke functies in Oostende:

- Conseiller Communal – (Gemeenteraadslid)
- Echevin de la Ville – (Schepen van de Stad)
- Bourgmestre de la Ville (Burgemeester van de Stad)

Burgemeester PIETERS overlijdt in 1912.

In de "Annales" van 1913 – 1927 en 1932 van resp. A. LACOUR – ELLEBOUDT en (de firma) UNITAS lezen we het volgende:

"PIETERS Alph. – Veuve – Glynfield House – Avenue Charles Janssens 35"

Bovenstaande gegevens vormen de onbetwistbare zekerheid dat de heer Alphonse PIETERS steeds gewoond heeft aan de K. JANSSENS-laan 35. Vanaf 1877, jaar van aankoop van het gebouw tot aan zijn overlijden in 1912. Zijn echtgenote, mevrouw Caroline ADDAMS, is er, als weduwe, nog meer dan dertig jaar blijven wonen (overleden in 1947).

Rue St Petersburg (nu Leon SPILLIAERTSTRAAT):

Dit hoekpand (3), reeds sedert geruime tijd gekend als "*Villa Quo Vadis*", kende in de loop der jaren verschillende bewoners. Maar een bewoner, met de naam Alphonse PIETERS, komt niet voor op de namenlijst. Dus heeft hij daar nooit gewoond.

De aandachtige lezer(es) zal eerder al opgemerkt hebben dat dit huis, kant K. Janssenslaan, noch toegangsdeur, noch huisnummer, noch brievenbus, noch huisbel had. Deze attributen waren te vinden om de hoek, aan de gevel in de St. Petersburgstraat, 16.

Dit was dan ook het thuisadres van de bewoners, - maar de K. Janssenslaan, geenszins.

NOTA'S

(1) Notes sur les Terrains Domaniaux d'Ostende, door Louis Delbouille

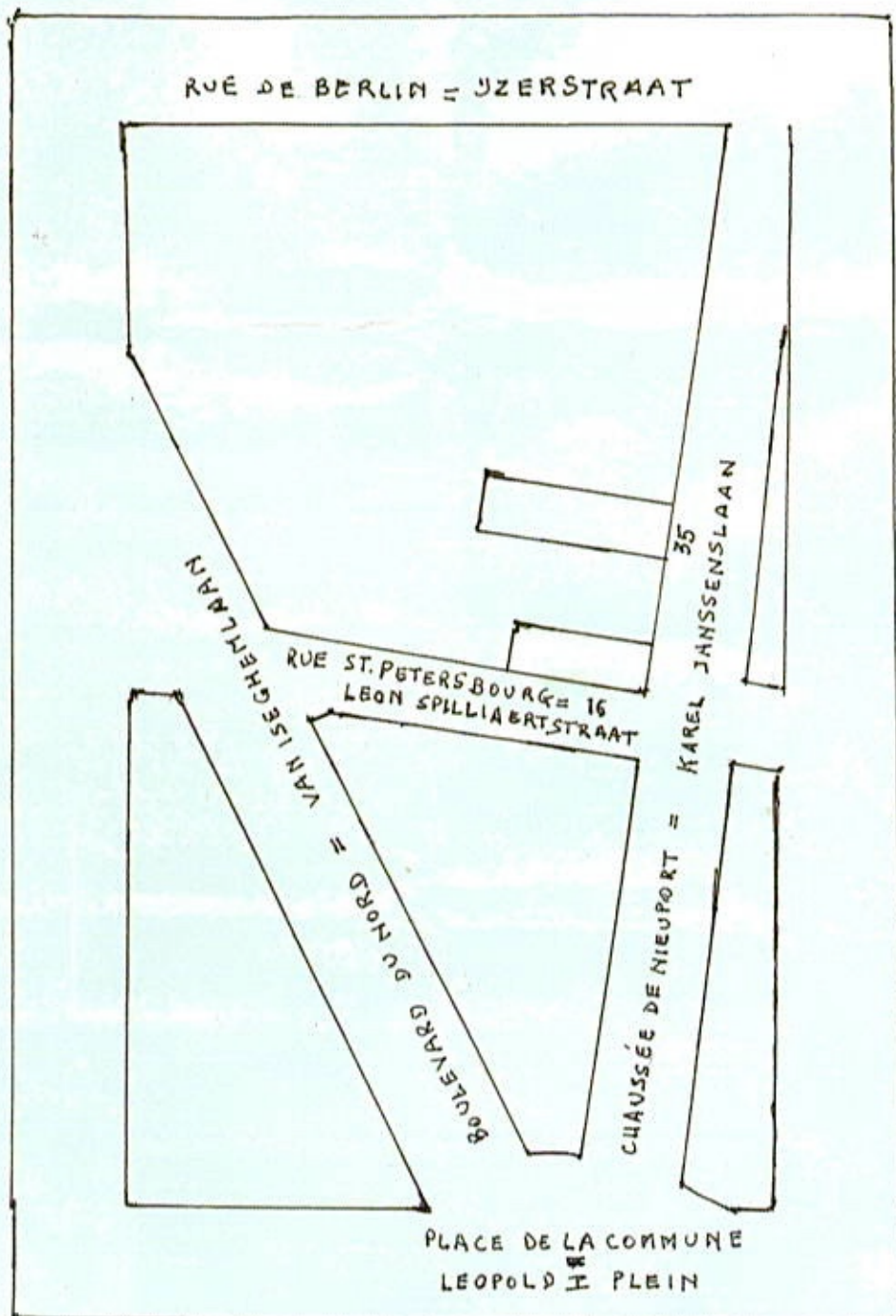
(2) "Burgemeester Alphonse PIETERS", door Dirk LAUREYS, in: De Plate, 1989, p. 6.

(3) "Burgemeester A. Pieters in zijn doen en laten", door E. Smisjaert & Yves Dingens, in: De Plate, nr. 10, oktober 2017, p. 196-210.
Let op p. 207: rechtse foto met fout onderschrift.

"Norbert HOSTYN: Roger zal het wel bij het rechte eind hebben. Vanwaar het gegeven dan komt, dat Pieters het hoekpand bewoonde, is mij een raadsel. Het is een gegeven, dat ik destijds meermaals heb gehoord. Soit.

P.S.: vandaar het belang om werk te maken van straatgeschiedenissen!!"

BLOC 26

VERKAVELING TERREINEN L. DELBOUVILLE

Purus Garnalen
Vlaamse grijze garnalen zonder bewaarmiddelen, gepeld en ongepeld
Garnaalkroketteren | Belgische hangcultuurmosselen uit volle zee
Dagelijkse aanvoer van verse vis
Breviscp bvba
Vismijnlaan 19-21 Oostende
Bestellingen: Monique 059/27.67.01

*Thuisverpleging
Jill*

Lauwereins Jill

0495 506886

Alle mutualiteiten

Bent u op zoek naar een professionele vertaalster of communicatie professional met een hart voor haar vak?

Passion Kommunikation

Sarah Zollmarsch (zaakvoerdster)
Toekomststraat 37
B450 Bredene
België

Vertalingen NL / FR / DE / EN – Duitse Copywriting & Editing – Communicatie – Webdesign – Project Management

Contact: 0489 788 214 // passionkommunikation@gmail.com

*'t Ostends café serveert
lekkere biertjes
met een zeer
uitgebreid assortiment
Noordzee delicatessen!*

Visserskaai 29-30
Oostende
0489/ 981 331

Gesloten op maandag en dinsdag, behalve tijdens schoolvakanties

Specialiteit:
verse vis!

*... met de lekkerste frietjes
van Oostende*

Gesloten op maandag

100it

**WEB DESIGN, SOFTWARE & SERVICES
IT MANAGEMENT - HOSTING**

WEBDESIGNER van WWW.DEPLATE.BE

info@100it.be - 0478/ 34 75 23

Taverne De Zeegeuzen

Uit sympathie

Kapucijnenstraat 39
8400 Oostende

0496 / 93 73 09

Boekhandel 'New Corman'

Uit sympathie

Witte nonnenstraat 38
8400 Oostende

059 / 70 27 24

welcome@cormanoostende.be

BRASSERIE 'Cheers'

Adolf Buylstraat 53
Oostende

059 51 32 32

Leukere snacks, wijntjes, biertjes, koffie, vriendelijke bediening en
19 vriendelijkheid in hetjje Choucroute.

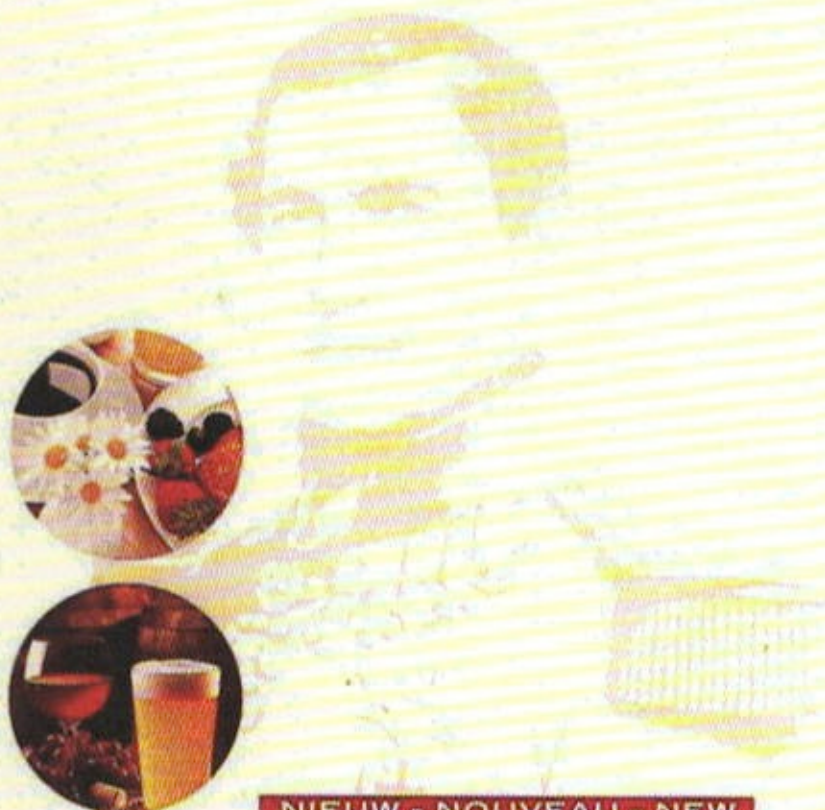
't Iengels Wienkeltje 'British Goodies'

Christinastraat 56
8400 OOSTENDE (Belgium)
Telefoon 0032 (0)59 44 54 40
tiengelswienkeltje@telenet.be
britishgoodies@telenet.be

CAFE Leopold

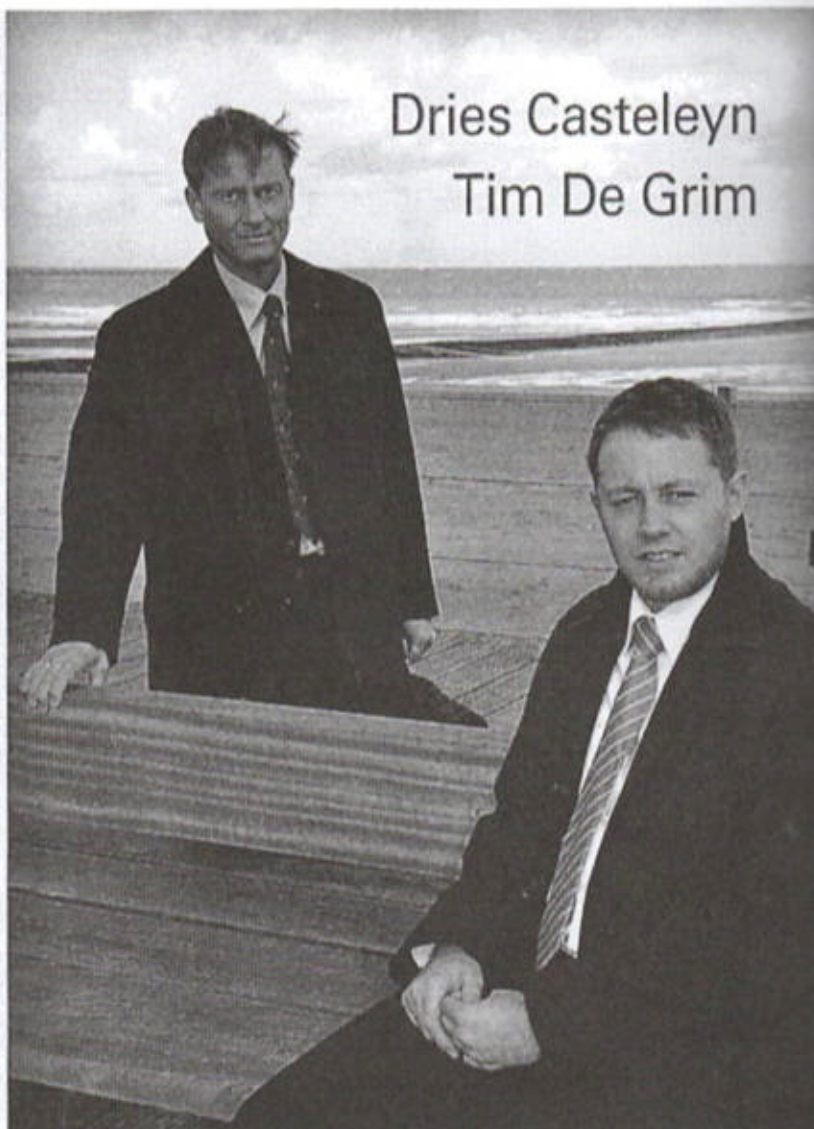
NIEUW - NOUVEAU - NEW

CAFÉ
OP DE ZEEDIJK

BAR
SUR LE FRONT DE MER

BAR
ON THE SEAFRONT

ALBERT 1 PROMENADE
8400 OOSTENDE
+32 (0)59 443 506

WINKEL

Torhoutsesteenweg 160 - 8400 OOSTENDE

FUNERARIUM

Torhoutsesteenweg 173 - 8400 OOSTENDE

T 059 44 80 84

www.uitvaart-oostende.be